

KONFERENCEN OM TILTRÆDELSE
AF DEN EUROPÆISKE UNION
– MONTENEGRO –

Bruxelles, den 15. december 2025
(OR. en)

AD 22/25

LIMITE

CONF-ME 9

TILTRÆDESESDOKUMENT

Vedr.: DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING
– Kapitel 11: landbrug og udvikling af landdistrikterne

Forhandlingskapitel 11: landbrug og udvikling af landdistrikterne

Den Europæiske Unions holdning bygger på dens generelle holdning i forbindelse med tiltrædelseskonferencen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2/12) og er underlagt de forhandlingsprincipper, der er tiltrådt af konferencen, navnlig:

- kan et synspunkt, som en af parterne giver udtryk for vedrørende et kapitel i forhandlingerne, på ingen måde foregribe den holdning, der vil blive anlagt vedrørende andre kapitler
- kan aftaler – selv delaftaler – der er indgået under forhandlinger om kapitler, der skal drøftes ét for ét, ikke betragtes som endelige, før der er opnået en samlet aftale
- kravene i punkt 24, 28, 41 og 44 i forhandlingsrammen.

EU tilskynder Montenegro til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret og at sikre den konkrete gennemførelse og håndhævelse senest på tiltrædelsestidspunktet, navnlig for så vidt angår operationaliseringen af betalingsorganet og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS), og inden tiltrædelsen udarbejde politikker og instrumenter, der ligger så tæt som muligt på EU's, idet det bemærkes, at yderligere EU-ret kan træde i kraft inden tiltrædelsen.

EU bemærker, at Montenegro i sine forhandlingsholdninger AD 2/16 CONF-ME 2 og AD 19/25 CONF-ME 6, accepterer gældende EU-ret i kapitel 11 pr. 1. september 2025, og at Montenegro erklærer, at det vil være klar til at gennemføre den på tidspunktet for tiltrædelse af EU, samtidig med at det fremsætter en række anmodninger om overgangsforanstaltninger og undtagelser.

EU understreger, at korrekt brug af, kontrol med samt overvågning og evaluering af EU-bistand i førtiltrædelsesperioden er en vigtig indikator for Montenegros evne til at gennemføre gældende EU-ret om finanskontrol i forbindelse med dette forhandlingskapitel.

Som generelt svar på Montenegros anmodninger om overgangsperioder minder EU om sin generelle forhandlingsposition, hvorefter overgangsforanstaltninger udgør en undtagelse, der er begrænset i tid og anvendelsesområde, og som skal ledsages af en plan med klart definerede etaper for anvendelse af gældende EU-ret. De må ikke indebære ændringer af EU's regler eller politikker, være til hinder for, at disse fungerer tilfredsstillende, eller føre til betydelig konkurrenceforvridning.

EU finder, at det bør fastsættes i tiltrædelsesakten, at Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, kan foretage de tilpasninger af de bestemmelser i tiltrædelsesakten, der vedrører den fælles landbrugspolitik, som måtte vise sig nødvendige som følge af ændring af Unionens regler. Sådanne tilpasninger kan foretages allerede inden tiltrædelsesdatoen.

EU finder, at tiltrædelsesakten bør indeholde det nødvendige retsgrundlag for at vedtage overgangsforanstaltninger på nedennævnte betingelser.

Hvis der er behov for overgangsforanstaltninger for at lette overgangen fra den nuværende ordning i Montenegro til den ordning, som anvendelsen af den fælles landbrugspolitik medfører, på de vilkår, der findes i tiltrædelsesaktens landbrugsafdelinger, vedtager Kommissionen sådanne foranstaltninger efter den relevante udvalgsprocedure. Det bør være muligt at træffe sådanne foranstaltninger i en periode på tre år efter tiltrædelsesdatoen, og anvendelse heraf skal begrænses til denne periode. Det bør dog fastsættes, at Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet udtalelse fra Europa-Parlamentet, kan forlænge denne periode.

Hvis overgangsforanstaltningerne knytter sig til gennemførelse af instrumenter vedrørende den fælles landbrugspolitik, der ikke er anført i tiltrædelsesakten, og som er nødvendige som følge af tiltrædelsen, skal de inden tiltrædelsesdatoen vedtages af Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, eller hvis de berører instrumenter, der oprindeligt er vedtaget af Kommissionen, skal de vedtages af Kommissionen efter de procedurer, der kræves for at vedtage de pågældende instrumenter.

Størstedelen af gældende EU-ret på området landbrug og udvikling af landdistrikterne gælder umiddelbart fra tiltrædelsen og kræver derfor ikke gennemførelse i national ret. EU understreger imidlertid, at Montenegros evne til at gennemføre og håndhæve gældende EU-ret er af afgørende betydning. For at sikre, at den fælles landbrugspolitik kan gennemføres gnidningsløst fra tiltrædelsen, skal Montenegro i tilstrækkelig god tid inden tiltrædelsen vise, at det har administrativ kapacitet til effektivt at gennemføre og håndhæve gældende EU-ret. EU opfordrer Montenegro til at fortsætte sine bestræbelser på fuldt ud at gennemføre og håndhæve gældende EU-ret i kapitel 11 på en måde, der sikrer en effektiv anvendelse heraf, og med stærke beskyttelsesforanstaltninger over for korruption. På denne baggrund vil EU nøje overvåge fremskridtene med gennemførelsen, navnlig gennemførelsesplanen for oprettelse af betalingsorganet og etablering af et integreret forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS), i overensstemmelse med den ledsagende tidsplan, som Montenegro har forelagt.

Horisontale spørgsmål

EU noterer sig, at Montenegro fortsatte med at tilpasse sin lovgivning til gældende EU-ret, herunder ved den 31. juli 2025 at vedtage lov om gennemførelse af foranstaltninger inden for landbrugspolitikken, politikken for udvikling af landdistrikterne og fiskeripolitikken, der fastlægger betalingsorganets retlige status, mandat og organisatoriske struktur.

Loven om landbrug og udvikling af landdistrikterne er retsgrundlaget for Montenegros landbrugspolitik. Den regulerer alle spørgsmål vedrørende landbrugspolitikens udvikling og mål, herunder støtte til sektoren og dens vilkår, registre og fortegnelser. EU noterer sig, at ændringer af loven med henblik på yderligere tilpasning til gældende EU-ret efter planen skal vedtages inden udgangen af 2025.

EU noterer sig, at Montenegro vil have ét betalingsorgan for landbrug, udvikling af landdistrikterne og fiskeri og har vedtaget en bekendtgørelse om dets interne struktur og jobklassifikationer. Der er planlagt seks regionale kontorer, hvoraf et allerede er driftsklart.

EU bemærker endvidere, at Montenegro har vedtaget en gennemførelsesplan for oprettelse af betalingsorganet og etablering af et integreret forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS) i overensstemmelse med de lukningsbenchmarks, der er anført i EU's fælles holdning (AD 27/16 CONF-ME 13).

EU bemærker, at Montenegro planlægger at have et fuldt fungerende betalingsorgan og et IFKS klar på tiltrædelsesdagen. I gennemførelsesplanen har Montenegro udarbejdet en detaljeret strategi, som klart skitserer alle opgaver og aktiviteter, der skal udføres og afsluttes i perioden indtil tiltrædelsen. Denne plan understøttes af et solidt tilsagn om løbende at styrke den administrative kapacitet med klart fastlagte budgetbehov. EU vil overvåge de foranstaltninger, som Montenegro træffer for at følge gennemførelsesplanen og overholde tidsplanen.

EU bemærker, at der er etableret elementer af et integreret forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS). Systemet kræver yderligere opgraderinger og nye elementer for at opnå fuld tilpasning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116. Montenegros markidentifikationssystem, som begyndte at blive udviklet i 2018, er ved at blive videreudviklet med en opgradering i støbeskeen og erhvervelse af nye digitale ortofotokort for hele området. EU minder om, at der vil blive etableret et arealovervågningssystem senest på tiltrædelsestidspunktet i overensstemmelse med gennemførelsesplanen.

EU roser Montenegros resultater med gennemførelsen af EU's instrument til førtiltrædelsesbistand til landbrug og udvikling af landdistrikter (IPARD), som har været i drift i landet siden 2018, og tilskynder Montenegro til at bygge herpå for at sikre den nødvendige administrative kapacitet til at gennemføre EU's politik for udvikling af landdistrikterne efter tiltrædelsen. EU understreger, at fuld opfyldelse af EU's krav på dette område og kontrolkapacitet er en forudsætning for at anvende de foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne, der er berettigede til EU-støtte efter tiltrædelsen.

EU bemærker også, at Montenegro har udvist tilstrækkelige fremskridt hen imod oprettelse af betalingsorganet og IFKS, herunder et markidentifikationssystem, og at Montenegro er fuldt engageret i at tage alle skridt for at sikre et fuldt fungerende betalingsorgan og IFKS senest på tiltrædelsesdagen. EU forventer, at Montenegro fortsætter sine bestræbelser for at sikre, at forvaltnings- og kontrolsystemerne for udgifter inden for den fælles landbrugspolitik er fuldt fungerende senest på datoen for Montenegros tiltrædelse af EU, således at det sikres, at betalinger kun når ud til legitime modtagere.

EU bemærker, at det nøje vil overvåge Montenegros fremskridt i denne henseende i den kommende periode, og at det kan foreslå passende beskyttelsesbestemmelser, der skal indgå i tiltrædelsestraktaten for at beskytte EU's finansielle interesser.

EU bemærker, at Montenegro bekræfter, at det ikke forudser problemer med at anvende ordningen med delt forvaltning eller med at opfylde EU's krav vedrørende offentlig oplagring og budgetdisciplin.

EU noterer sig Montenegros oplysninger om **datanettet for bedriftsbæredygtighed (DNBB)**. Yderligere ajourføring af lovgivningen for at bringe den i overensstemmelse med forordning (EU) 2023/2674 og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2024/2746 vil fortsætte. EU bemærker, at ministeriet for landbrug, skovbrug og vandforvaltning gennem sit departement for økonomisk analyse og marked er ansvarligt for DNBB-systemet med dataindsamling foretaget af rådgivningstjenesterne. EU bemærker, at videreudvikling af systemet vil fortsætte, herunder udvidelse heraf til at omfatte miljømæssige og sociale data i overensstemmelse med gældende EU-ret.

EU noterer sig oplysningerne fra Montenegro om gennemførelse af **handelsmekanismer og markedsforvaltningsforanstaltninger** som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013. EU bemærker, at gældende EU-ret om disse foranstaltninger vil finde anvendelse på Montenegro fra datoen for dets tiltrædelse af EU, og fremhæver betydningen af, at Montenegro sikrer, at det har de administrative strukturer, der er nødvendige for gennemførelsen og håndhævelsen af gældende EU-ret på dette område.

EU understreger, at Montenegro forventes at tilpasse sig gældende EU-ret om landbrugsfødevarerforsyningskæden, således at landet senest på tiltrædelsesdatoen har gennemført direktiv (EU) 2019/633 om urimelig handelspraksis fuldt ud i national ret. Dette kræver vedtagelse af lovgivning, der mindst sikrer direktivets minimumsbeskyttelsesniveau for leverandører, og udpegelse af en kompetent håndhævende myndighed (eller myndigheder) med de beføjelser, der er fastsat i direktivet, nemlig til at modtage og undersøge klager (herunder muliggøre fortrolighed), handle på eget initiativ, kræve oplysninger, foretage inspektioner, påbyde ophør af overtrædelser og pålægge sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelserne og har afskrækkende virkning. Montenegro bør også sørge for samarbejde med de relevante andre EU-myndigheder i EU-medlemsstaterne, der håndhæver direktivet om urimelig handelspraksis, gennemføre oplysningsaktiviteter for leverandører og købere og indføre ordninger for overvågning og indberetning, så rammen er helt driftsklar fra medlemskabets første dag.

EU noterer sig Montenegros anmodning om at få ret til at anvende **beskyttelsesforanstaltninger** i tilfælde af alvorlige markedsforvridninger, som kan opstå efter tiltrædelsen af EU. EU mener, at dette spørgsmål bør behandles på samme måde som ved udvidelsen i 2013 (artikel 37 i Kroatiens tiltrædelsestraktat).

EU noterer sig, at Montenegro vil etablere et retsgrundlag for anvendelse af reglerne om **statsstøtte** inden for landbrug og et system for indberetning af statsstøtte til Europa-Kommissionen i overensstemmelse med gældende EU-ret senest på tiltrædelsesdatoen. EU understreger, at alle statsstøtteforanstaltninger på landbrugsområdet skal bringes i overensstemmelse med gældende EU-ret ved tiltrædelsen.

EU bemærker, at Montenegro anmoder om mulighed for fortsat at yde støtte, som er bragt i anvendelse inden tiltrædelsen, i en overgangsperiode på tre år fra tiltrædelsesdatoen med status som eksisterende støtte som omhandlet i artikel 108, stk. 1, i TEUF. Montenegro har identificeret to statsstøtteordninger for produktion af rå mælk og for forarbejdning af mælk på bedriften.

EU finder, at for ved tiltrædelsen at kunne klassificere støtte som eksisterende støtte som omhandlet i artikel 1, litra b), i Rådets forordning (EU) 2015/1589 og for at have et overblik over al statsstøtte, der finder anvendelse i Montenegro, bør det fastsættes i tiltrædelsesakten, at Montenegro inden tiltrædelsesdatoen skal give nærmere oplysninger om alle statsstøtteforanstaltninger, der skal betragtes som eksisterende støtte. EU finder også, at følgende særlige klausul bør indsættes i tiltrædelsesaktens landbrugskapitel vedrørende støtte, der er omfattet af artikel 107 og 108 i TEUF.

Uden at dette berører procedurerne vedrørende eksisterende støtte som omhandlet i artikel 108 i TEUF, vil støtteordninger og individuel støtte til aktiviteter i tilknytning til produktion, forarbejdning eller afsætning af de produkter, der er opregnet i bilag I til TEUF, bortset fra fiskevarer og deraf afledte produkter, som er trådt i kraft i en ny medlemsstat inden tiltrædelsesdatoen, og som fortsat gælder efter denne dato, blive anset for eksisterende støtte som defineret i artikel 108, stk. 1, i TEUF på følgende betingelser:

- Kommissionen underrettes om støtteforanstaltningerne inden tiltrædelsesdatoen. Underretningen skal indeholde oplysninger om retsgrundlaget for hver enkelt foranstaltning.
- Eksisterende støtteforanstaltninger og projekter med henblik på at indføre støtte eller ændre eksisterende støtte, som Kommissionen er underrettet om inden tiltrædelsesdatoen, anses for meddelt på tiltrædelsesdatoen. Kommissionen offentliggør en oversigt over denne støtte.
- Disse støtteforanstaltninger anses for at være eksisterende støtte som omhandlet i artikel 108, stk. 1, i TEUF indtil udgangen af det tredje år fra tiltrædelsesdatoen.

Montenegro skal om nødvendigt ændre disse støtteforanstaltninger med henblik på at efterleve de retningslinjer, der anvendes af Kommissionen, senest ved udgangen af det tredje år efter tiltrædelsesdatoen. Efter den dato skal enhver støtte, der er uforenelig med disse retningslinjer, anses for ny støtte.

EU bemærker, at Kommissionen på grundlag af artikel 108 i TEUF løbende gennemgår alle eksisterende støtteordninger i medlemsstaterne, og at den til enhver tid kan foreslå passende foranstaltninger, som det indre markeds gradvise udvikling eller funktion kræver. Finder Kommissionen efter at have givet meddelelse og fremsættelse af bemærkninger, at en eksisterende støtte ikke er forenelig med det indre marked, eller at den misbruges, træffer den afgørelse om, at den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtten inden for en fastsat tidsfrist. Manglende overholdelse af en sådan afgørelse fra Kommissionen vil føre til umiddelbar indbringelse af sagen for EU-Domstolen.

EU bemærker, at spørgsmålet om **lagre af landbrugsprodukter** i Montenegro på tiltrædelsesdatoen skal behandles med hensyn til to forskellige aspekter:

- EU's overtagelse af offentlige lagre og
- behandling af lagre i fri omsætning, navnlig hvis disse lagre overstiger niveauet for normale overgangslagre.

EU gør ligeledes opmærksom på, at der i denne forbindelse bør ses bort fra nationale beredskabslagre, ligesom det har været tilfældet ved tidligere tiltrædelser, idet det antages, at de kan blive opretholdt efter tiltrædelsen.

EU finder, at offentlige lagre på tiltrædelsesdatoen, som er et resultat af Montenegros markedsstøttepolitik, bør overtages af EU til en værdi, der følger af anvendelsen af artikel 3, stk. 1, litra e), i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 906/2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår offentlige interventionsudgifter. Montenegros offentlige lagre bør kun kunne komme i betragtning, hvis der i EU findes offentlig intervention i forbindelse med det berørte produkt på tiltrædelsestidspunktet, og hvis disse lagre opfylder EU's relevante interventionskrav.

EU mener, at Montenegro for ethvert lager (såvel privat som offentligt), der er i fri omsætning på tiltrædelsesdatoen i Montenegro, og som overstiger niveauet for, hvad der kan betragtes som et normalt overgangslager, bør pålægges en betaling til EU-budgettet. Betalingen fastsættes til et niveau, der afspejler omkostningerne ved overskudslagerets virkninger på markederne for landbrugsprodukter. EU mener desuden, at overskudslagerets størrelse bør fastlægges for hvert enkelt produkt under hensyn til hvert produkts karakteristika og de relevante markeder samt den EU-lovgivning, der gælder for det. EU mener, at Kommissionen bør bemyndiges til at gennemføre og anvende de ovenfor omhandlede ordninger.

Med hensyn til **spekulationstransaktioner** understreger EU, at eventuelle markedsforstyrrelser som følge af fordrejninger i samhandelen som et resultat af misbrug af forskelle i handelsvilkår før og efter tiltrædelsen bør kunne undgås ved at udvise forsigtighed og træffe de nødvendige foranstaltninger, helst inden tiltrædelsen.

EU finder, at dette spørgsmål bør løses ved at medtage specifikke bestemmelser om overgangsforanstaltninger, der navnlig indeholder regler for import- og eksporttransaktioner, som finder sted på tiltrædelsestidspunktet, og for opkrævning af afgift hos indehavere af overskudslagre eller, hvis det er relevant, tilsvarende overgangsforanstaltninger, der vedtages for visse sektorer.

Den fælles landbrugspolitik – interventionstyper (direkte betalinger, sektorinterventioner og udvikling af landdistrikterne)

EU noterer sig Montenegros anmodning vedrørende finansieringsrammen for direkte betalinger.

EU understreger, at Montenegros tildelinger **til direkte betalinger** samt til **sektorinterventioner og udvikling af landdistrikterne** vil udgøre en del af de samlede budgetelementer for Montenegro og vil blive behandlet i henhold til kapitel 33 i gældende EU-ret med mulige yderligere overgangsordninger, hvis det anses for nødvendigt.

EU noterer sig, at Montenegro forventer, at EU's årlige finansielle bistand til visse typer interventioner, der skal tildeles i overensstemmelse med artikel 88, stk. 1, i og bilag VII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115, beregnes på grundlag af data for perioden 2014-2024 for:

- a) det område, der er registreret som vinmarker i markidentifikationssystemet på dagen for Montenegros tiltrædelse af EU
- b) data fra landbrugstællingen 2024 vedrørende vindyrkningsarealet for druesorter til vinfremstilling
- c) vinproduktionen pr. produktionsår.

EU understreger, at Montenegros tildelinger **til sektorinterventioner i vinsektoren** vil udgøre en del af de samlede budgetelementer for Montenegro og vil blive behandlet i henhold til kapitel 33 i gældende EU-ret.

EU noterer sig, at Montenegro anmoder om en overgangsperiode for opnåelse af minimumsandelen af det samlede bidrag fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) til ordninger for klima, miljøet og dyrevelfærd i henhold til artikel 31 i forordning (EU) 2021/2115 med en foreslået tidsplan for den gradvise forhøjelse som følger:

- 10 % i tiltrædelsesåret
- 15 % ét år efter tiltrædelsen
- 20 % to år efter tiltrædelsen
- 25 % tre år efter tiltrædelsen.

EU finder denne anmodning acceptabel, men understreger, at den endelige gennemførelsesmetode ved Montenegros tiltrædelse kan tages op til revision på grundlag af resultatet af drøftelsen om den fælles landbrugspolitik efter 2027.

EU noterer sig, at Montenegro anmoder om en overgangsperiode for gennemførelse af artikel 96 i forordning (EU) 2021/2115 vedrørende maksimumsgrænsen på 13 % for koblet indkomststøtte, der giver mulighed for tildeling af op til 30 % af det samlede beløb i tre år fra tiltrædelsesdatoen.

EU finder denne anmodning acceptabel, men understreger, at den endelige gennemførelsesmetode ved Montenegros tiltrædelse kan tages op til revision på grundlag af resultatet af drøftelsen om den fælles landbrugspolitik efter 2027.

EU noterer sig, at Montenegro anmoder om, at minimumsandelen af det samlede ELFUL-bidrag, der skal forbeholdes **Leader**, fastsættes til 3 % i stedet for 5 % som fastlagt i artikel 92 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115.

EU finder denne anmodning acceptabel, men understreger, at den endelige gennemførelsesmetode ved Montenegros tiltrædelse kan tages op til revision på grundlag af resultatet af drøftelsen om den fælles landbrugspolitik efter 2027.

EU noterer sig Montenegros anmodninger om overgangsperioder med henblik på gradvis at indføre reglerne om konditionalitet i henhold til artikel 12 og 13 i forordning (EU) 2021/2115 vedrørende de lovgivningsbestemte forvaltningskrav (nr. 1, 2, 3 og 4) og "god landbrugs- og miljømæssig stand" (GLM 2 og 8) som anført i bilag III for så vidt angår de krav, som landbrugere skal opfylde for at opnå ret til at modtage direkte betalinger i overensstemmelse med konditionalitetsreglerne, efter følgende tidsplan:

- krav i henhold til GLM 2 (beskyttelse af vådområder og tørveområder) ét år fra tiltrædelsesdatoen
- krav i henhold til GLM 8 (mindsteandel af landbrugsareal afsat til ikkeproduktive områder eller landskabstræk) ét år fra tiltrædelsesdatoen
- krav i henhold til de lovgivningsbestemte forvaltningskrav 1, 2, 3 og 4 (miljø og klimaændringer i forbindelse med vand, biodiversitet og landskab) tre år fra tiltrædelsesdatoen. Dette gælder uanset tilpasningen til forpligtelserne i gældende EU-ret vedrørende de pågældende forordninger.

EU finder princippet om denne indfasning acceptabelt, da det vil lette indførelsen af konditionalitet i Montenegro, og den ønskede overgangsperiode ikke overstiger tre år. EU understreger, at de endelige gennemførelsesmetoder ved Montenegros tiltrædelse kan tages op til revision på grundlag af resultatet af drøftelsen om den fælles landbrugspolitik efter 2027.

EU noterer sig, at Montenegro anmoder om at udpege **områder med naturbetingede (og andre specifikke) begrænsninger** på sit område på grundlag af en undersøgelse fra 2017 af områder med naturbetingede begrænsninger inden for landbrug og beregningsmetode (forberedelse af beregning).

EU finder denne anmodning acceptabel.

Den fælles markedsordning

EU bemærker, at Montenegro udviser fortsatte fremskridt med hensyn til at tilpasse sin lovgivning til gældende EU-ret om den fælles markedsordning i alle sektorer, herunder om vin, olivenolie, honning og handelsnormer. I vinsektoren er en elektronisk fortegnelse over vindyrkningsarealer i overensstemmelse med artikel 145 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 ved at være fuldført, og der er gjort fremskridt med certificering af vin i henhold til BOB/BGB-ordningen. Der er gjort fremskridt med hensyn til at forbedre prisindberetnings- og handelsmekanismerne, og EU bemærker, at Montenegro fortsat tilpasser sin lovgivning yderligere på andre områder, f.eks. producentorganisationer, brancheorganisationer, skoleordningen og klassificering af slagtekroppe. EU fremhæver betydningen af at opnå fuld tilpasning til forordning (EU) nr. 1308/2013 senest på tiltrædelsesdatoen og sikre den administrative kapacitet til gennemførelse og håndhævelse heraf.

EU bemærker, at Montenegro fra tiltrædelsesdatoen vil have mulighed for at få EU-midler til skoleordningen, som har til formål at forbedre distributionen af landbrugsprodukter og børns spisevaner.

EU noterer sig Montenegros anmodning om, at et produkt med betegnelsen "**kajmak**" optages i bilag VII, del III, til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013. EU finder, at anmodningen kan accepteres.

EU noterer sig Montenegros anmodning om at få tilladelse til at medtage sine **vindyrkningsområder** i tillæg I til bilag VII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013. EU understreger, at klassificeringen i EU's vindyrkningsregioner bør fastlægges på grundlag af objektive data og kriterier inden tiltrædelsen for at give vinproducenterne i Montenegro retssikkerhed med hensyn til tilsætning og afsyring.

EU anerkender, at Montenegro for hvert af sine største vindyrkningsområder har forelagt kartografiske oplysninger (et detaljeret kort) med fuldstændige klimatologiske data, månedlige gennemsnitstemperaturer, eventuelle bioklimaindekser, vinmarkernes højde over havet, breddegrad, mostens sukker- og syreindhold samt det naturlige minimumsalkoholindhold for en periode på mindst ti år. Anmodningen bygger på en objektiv, videnskabeligt veletableret vurdering af zoneinddelingen af geografiske vindyrkningsområder under hensyntagen til jordbund, klima og andre faktorer, der er forbundet med begrebet "terroir", såsom jordbund, klima, landskab og biodiversitet og deres samspil med den anvendte vindyrkningspraksis og ønologiske fremgangsmåde.

EU bemærker på grundlag af oplysningerne fra Montenegro, at anmodningen om tilladelse til at medtage Montenegros vindyrkningsområder i tillæg I til bilag VII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 kan anses som acceptabel som følger:

i vindyrkningszone B:

- i Montenegro vindyrkningsarealerne i regionen Nudo

i vindyrkningszone CII:

- i Montenegro vindyrkningsarealerne i følgende underregioner:

i regionen Crnogorski basen Skadarskog jezera: Crmnica, Podgorički, Bjelopavlići, Riječka nahija, Katunska nahija, Kući og Piperi

i regionen Crnogorsko primorje: Ulcinj, Boka Kotorska og Bar-Budva.

EU understreger, at tillæg I til bilag VII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 kun indeholder en liste over vindyrkningszoner i medlemsstater, hvor der finder kommerciel vinproduktion sted.

EU noterer sig listen over **druesorter til vinfremstilling**, som Montenegro har klassificeret med henblik på anvendelse af artikel 81 og artikel 120, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013. I henhold til artikel 50, stk. 1, litra g), i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2018/273 skal medlemsstaterne give Kommissionen meddelelse om de druesorter til vinfremstilling, der er omfattet af anvendelsen af artikel 81 og artikel 120, stk. 2, litra b), i forordning (EU) nr. 1308/2013. I henhold til artikel 51, stk. 2, i forordning (EU) 2018/273 offentliggør Kommissionen en liste over druesorter til vinfremstilling, som Montenegro har klassificeret.

EU noterer sig Montenegros hensigt om at søge beskyttelse af følgende **traditionelle benævnelser for vin** med beskyttet oprindelsesbetegnelse eller beskyttet geografisk betegnelse i overensstemmelse med Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/33 og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/34:

- "arhivsko vino" (årgangsvin)
- "rezervisano" ("reserva", dvs. kvalitetsvin med længere lagring)
- "probirna berba" (selektiv høst).

EU opfordrer Montenegro til at indgive en ansøgning til Kommissionen om beskyttelse af de traditionelle benævnelser, der opfylder betingelserne i kapitel III i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/33, i overensstemmelse med artikel 21 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/34.

EU noterer sig, at Montenegro forventer, at der foretages ændringer i bilag IV til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/33 for så vidt angår statens navn i overensstemmelse med ændringen af Montenegros statsstatus den 21. maj 2006.

Kvalitetspolitik

EU noterer sig, at Montenegro fortsat tilpasser sin lovgivning yderligere til gældende EU-ret på dette område. EU noterer sig også, at Montenegro har vedtaget nationale regler for registrering af navne som oprindelsesbetegnelse, geografisk betegnelse eller garanteret traditionel specialitet eller fakultative kvalitetsudtryk for landbrugsprodukter. I øjeblikket er 12 landbrugsnavne beskyttet på nationalt plan. Det nationale certificeringsorgan Monteorganica blev akkrediteret i maj 2024 i overensstemmelse med standarden MEST EN ISO/IEC 17065:2020. Montenegro vil fortsætte sine aktiviteter med henblik på fuld tilpasning og yderligere styrkelse af håndhævelsen og kontrollen med beskyttelse af geografiske betegnelser.

EU noterer sig, at Montenegro anmoder om tilladelse til at medtage de **oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser**, der er beskyttet i vinsektoren i henhold til Montenegros nationale procedure, samt til at blive registreret i Europa-Kommissionens elektroniske register (e-Ambrosia) i overensstemmelse med artikel 22 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143 som følger: BGB "Crnogorski basen Skadarskog jezera", BOB "Crmnica", BOB "Podgorički subregion", BOB "Bjelopavlići", BOB "Riječka nahija", BOB "Katunska nahija", BOB "Kuči", BOB "Piperi", BGB "Crnogorsko primorje", BOB "Ulcinj", BOB "Boka Kotorska", BOB "Bar-Budva" og BOB "Nudo".

EU anmoder om, at registreringsprocessen i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143 fuldføres.

EU opfordrer Montenegro til at indgive ansøgninger om registrering af ovennævnte navne på oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser for vin, der allerede er beskyttede i Montenegro, som beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143. Montenegro kan indgive ansøgninger i henhold til artikel 14, stk. 2, senest på tiltrædelsesdatoen.

EU noterer sig, at Montenegro inden tiltrædelsen vil præcisere, hvilke traditionelle benævnelser der skal anvendes for hver beskyttet oprindelsesbetegnelse.

EU understreger, at den nationale beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser, der er gældende på datoen for Montenegros tiltrædelse af EU, i overensstemmelse med proceduren i artikel 92 i forordning (EU) 2024/1143 kan fortsætte i 12 måneder fra denne dato. Senest 12 måneder efter datoen for tiltrædelse af EU kan Montenegro indgive disse nationalt beskyttede geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser til registrering på EU-plan. Hvis en ansøgning om registrering fremsendes til Kommissionen inden udløbet af ovennævnte periode, ophører en sådan national beskyttelse på den dato, hvor afgørelsen om registrering træffes (eller, hvis ansøgningen afvises, indtil alle retsmidler er udtømt). Konsekvensen af en sådan national beskyttelse, hvis et navn ikke registreres på EU-plan, er Montenegros eneansvar. EU påpeger, at Montenegro skal sikre beskyttelse af geografiske betegnelser, oprindelsesbetegnelser og garanterede traditionelle specialiteter, der er registreret på EU-plan, fra datoen for landets tiltrædelse af EU.

Økologisk landbrug

EU bemærker, at Montenegro yderligere har tilpasset sin lovgivning til gældende EU-ret på området økologisk landbrug og tilpasset sig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848. Monteorganica foretager kontrol og certificering inden for økologisk landbrug i overensstemmelse med kravene i standard MEST EN ISO/IEC 17065: 2020. Derudover er to laboratorier blevet akkrediteret til at foretage analyser med henblik på økologisk produktion. EU understreger betydningen af at sikre, at økologisk landbrug har et effektivt kontrolsystem, herunder tilsyn fra en kompetent myndighed, der er indført fra Montenegros tiltrædelse af EU.

* * *

På baggrund af ovenstående betragtninger bemærker EU, at dette kapitel ikke kræver yderligere forhandlinger på nuværende tidspunkt.

EU gør opmærksom på, at det vil lægge særlig vægt på overvågning af alle de specifikke spørgsmål, der er omhandlet ovenfor, med henblik på at sikre en yderligere styrkelse af Montenegros administrative kapacitet og dets evne til at gennemføre og håndhæve gældende EU-ret i dette kapitel, navnlig med hensyn til betalingsorganet, IFKS, den fælles markedsordning og alle interventioner inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik. EU understreger betydningen af en vedvarende og stabil indsats, som skal ydes for at kunne være i fuld overensstemmelse på tiltrædelsestidspunktet. Der skal lægges særlig vægt på sammenhængen mellem dette kapitel og andre forhandlingskapitler. Det vil først på et senere tidspunkt i forhandlingerne være muligt at foretage en endelig vurdering af, hvorvidt Montenegros lovgivning er i overensstemmelse med gældende EU-ret, og af landets gennemførelseskapacitet. Ud over alle de oplysninger, som EU måtte anmode om med henblik på forhandlingerne om dette kapitel, og som skal forelægges for konferencen, opfordrer EU Montenegro til regelmæssigt at forelægge stabiliserings- og associeringsrådet detaljerede skriftlige oplysninger om de fremskridt, der gøres med hensyn til gennemførelsen af gældende EU-ret.

På baggrund af alle de ovenstående betragtninger vil EU om nødvendigt vende tilbage til dette kapitel på et passende tidspunkt.

EU noterer sig, at Montenegro i sine forhandlingspositioner AD 2/16 CONF-ME 1 13/16 og AD 19/25 CONF-ME 6 accepterer gældende EU-ret i kapitel 11 pr. 1. september 2025. EU bemærker endvidere, at Montenegro erklærer, at det vil fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret, og at det vil være klar til at gennemføre den senest på datoen for landets tiltrædelse af Den Europæiske Union, samtidig med at det fremsætter en række anmodninger om overgangsforanstaltninger og undtagelser.

EU erindrer desuden om, at der kan komme ny EU-ret til i dette kapitel mellem den 1. september 2025 og tiltrædelsesdatoen.

UDKAST – JURIDISKE ÆNDRINGER SOM FØLGE AF EU'S FÆLLES HOLDNING

Akt om Republikken Montenegros tiltrædelsesvilkår samt om tilpasning af traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab

ARTIKEL [XX]

Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, kan foretage de tilpasninger af bestemmelserne i denne akt vedrørende den fælles landbrugspolitik, som måtte vise sig nødvendige som følge af en ændring af EU-reglerne, herunder vedtagelse af nye regler. Sådanne tilpasninger kan foretages inden tiltrædelsesdatoen.

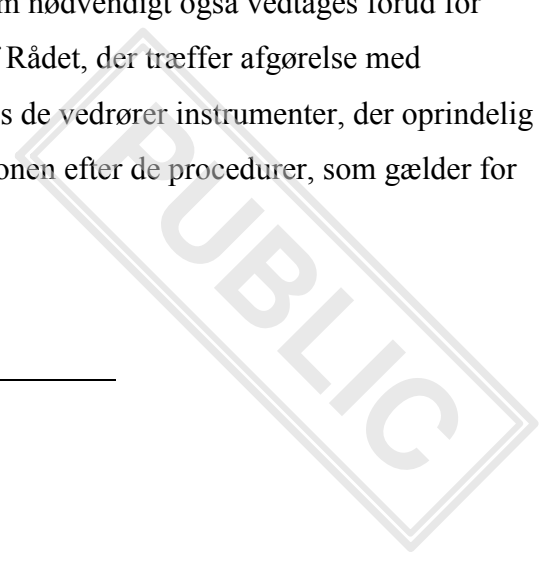
ARTIKEL [XX]

Hvis der er behov for overgangsforanstaltninger for at lette overgangen fra den nuværende ordning i Montenegro til den ordning, som anvendelsen af den fælles landbrugspolitik medfører på de vilkår, der er fastsat i denne akt, vedtager Kommissionen sådanne foranstaltninger efter proceduren i artikel 229, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007¹) tillige med artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser², eller efter den relevante procedure som fastsat i gældende lovgivning. De i denne artikel omhandlede overgangsforanstaltninger kan vedtages inden for en periode på tre år fra tiltrædelsesdatoen, og deres anvendelse begrænses til denne periode. Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, kan forlænge denne periode.

¹ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671.

² EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13.

De i stk. 1 omhandlede overgangsforanstaltninger kan om nødvendigt også vedtages forud for tiltrædelsesdatoen. Sådanne foranstaltninger vedtages af Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, eller hvis de vedrører instrumenter, der oprindeligt er vedtaget af Kommissionen, vedtages de af Kommissionen efter de procedurer, som gælder for vedtagelse af de pågældende instrumenter.

Liste omhandlet i artikel [xx] i tiltrædelsesakten: tilpasninger til retsakter, der er vedtaget af institutionerne

[X.] LANDBRUG

32013R1308: **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013** af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671)

a) I bilag VII foretages følgende ændringer:

a. I del III, punkt 2, tilføjes følgende:

"xvii) kajmak".

b. Tillæg I ændres således:

i. I punkt 2 tilføjes følgende:

"i) i Montenegro vindyrkningsarealerne i regionen Nudo."

ii. I punkt 4 tilføjes følgende:

"h) i Montenegro vindyrkningsarealerne i følgende underregioner:

- i regionen Crnogorski basen Skadarskog jezera: Crmnica, Podgorički, Bjelopavlići, Riječka nahija, Katunska nahija, Kući og Piperi
- i regionen Crnogorsko primorje: Ulcinj, Boka Kotorska og Bar-Budva."

32021R2115: **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115** af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 (EUT L 435 af 6.12.2021, s. 1)

a) I artikel 92 tilføjes følgende stykke:

"3. For Montenegro er mindst 3 % af det samlede ELFUL-bidrag til den strategiske plan under den fælles landbrugspolitik fastsat i bilag XI forbeholdt Leader.

I hele Montenegros strategiske plans varighed må de samlede ELFUL-udgifter til landdistriktsudvikling, undtagen Leaderprogrammet, som fastsat i finansieringsplanen i overensstemmelse med artikel 112, stk. 2, litra a), ikke overstige 97 % af det samlede ELFUL-bidrag til den i bilag XI omhandlede strategiske plan. Når dette finansielle loft er godkendt af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 118 eller 119, udgør det et finansielt loft fastsat i EU-retten."

b) I artikel 96, stk. 2, tilføjes følgende afsnit:

"For Montenegro begrænses den til højst 30 % af det beløb, der er fastsat for Montenegro i bilag IX, i de første tre ansøgningsår efter tiltrædelsen*."

* *Afhængigt af den nøjagtige tiltrædelsesdato vil ansøgningsår skulle defineres i den endelige tekst.*

c) I artikel 97 tilføjes følgende stykke:

"1a. Uanset stk. 1 er følgende procentsats af de tildelinger, der er fastsat i bilag IX for Montenegro, forbeholdt bioordninger omhandlet i afsnit III, kapitel II, afdeling 2, underafdeling 4:

- mindst 10 % af tildelingen for kalenderåret for Montenegros tiltrædelse
- mindst 15 % af tildelingen for første kalenderår efter kalenderåret for Montenegros tiltrædelse
- mindst 20 % af tildelingen for andet kalenderår efter kalenderåret for Montenegros tiltrædelse."

d) I artikel 118, stk. 1, tilføjes følgende afsnit:

"Montenegro forelægger Kommissionen et forslag til strategisk plan under den fælles landbrugspolitik med det indhold, der er omhandlet i artikel 107, senest den [dd. mm åååå]."

e) I bilag III foretages følgende ændringer:

a. I punktet vedrørende "GLM 2" tilføjes følgende fodnote:

"1a. Montenegro kan i sin strategiske plan under den fælles landbrugspolitik fastsætte, at denne GLM-norm først vil finde anvendelse fra ansøgningsåret* efter tiltrædelsesåret. I så fald skal Montenegro bevise, at udsættelsen er nødvendig for oprettelsen af forvaltningssystemet i overensstemmelse med en detaljeret planlægning."

b. I punkterne vedrørende "LF 1", "LF 2", "LF 3" og LF 4" tilføjes følgende fodnote:

"1a. Montenegro kan i sin strategiske plan under den fælles landbrugspolitik fastsætte, at dette LF-krav først vil finde anvendelse fra tredje ansøgningsår* efter tiltrædelsesåret. I så fald skal Montenegro bevise, at udsættelsen er nødvendig for oprettelsen af forvaltningssystemet i overensstemmelse med en detaljeret planlægning."

c. I punktet vedrørende "GLM 8" tilføjes følgende fodnote:

"1a. Montenegro kan i sin strategiske plan under den fælles landbrugspolitik fastsætte, at denne GLM-norm først vil finde anvendelse fra ansøgningsåret* efter tiltrædelsesåret. I så fald skal Montenegro bevise, at udsættelsen er nødvendig for oprettelsen af forvaltningssystemet i overensstemmelse med en detaljeret planlægning."

** Afhængigt af den nøjagtige tiltrædelsesdato vil ansøgningsår skulle defineres i den endelige tekst.*

Liste omhandlet i artikel [XX] i tiltrædelsesakten: andre permanente bestemmelser

[X.] **LANDBRUG**

a) **Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, tredje del, afsnit III, Landbrug og fiskeri**

1. Offentlige lagre, der på tiltrædelsesdatoen findes i Montenegro som følge af dets markedsstøttepolitik, overtages af Unionen til en værdi, der følger af anvendelsen af artikel 3, stk. 1, litra e), i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 906/2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår offentlige interventionsudgifter³. Disse lagre overtages kun, hvis der på tiltrædelsesdatoen er offentlig intervention i Unionen for de pågældende produkter, og hvis lagrene opfylder Unionens interventionskrav.
2. For ethvert lager, uanset om det er privat eller offentligt, der på tiltrædelsesdatoen er i fri omsætning i Montenegro, og som overstiger niveauet for, hvad der kan betragtes som et normalt overgangslager, pålægges Montenegro en betaling til EU-budgettet.

Betalingen fastsættes til et niveau, der afspejler omkostningerne ved overskudslagerets virkninger på markederne for landbrugsprodukter.

Overskudslagerets størrelse bør fastlægges for hvert enkelt produkt under hensyn til hvert produkts karakteristika og de relevante markeder samt den EU-lovgivning, der gælder for det.

³ EUT L 255 af 28.8.2014, s. 1, og EUT L 347 af 20.12.2013, s. 549.

3. De i punkt 1 nævnte lagre fratrækkes den mængde, der overstiger normalt overførte lagre.
4. Kommissionen gennemfører og anvender ordningerne i punkt 1-3 efter proceduren i artikel 103 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik⁴ eller, hvis det er relevant, efter procedurene i artikel 19 og 20 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007⁵ eller den relevante udvalgsprocedure som fastsat i gældende lovgivning.

b) **Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, tredje del, afsnit VII, kapitel 1, Konkurrencereglerne**

Uden at dette berører procedurene vedrørende eksisterende støtte omhandlet i artikel 108 i TEUF, vil støtteordninger og individuel støtte til aktiviteter i tilknytning til produktion af og handel med de produkter, der er opregnet i bilag I til TEUF, bortset fra fiskevarer og deraf afledte produkter, som er trådt i kraft i den nye medlemsstat inden tiltrædelsesdatoen, og som fortsat gælder efter denne dato, blive anset for eksisterende støtte som defineret i artikel 108, stk. 1, i TEUF på følgende betingelse:

- Kommissionen underrettes om støtteforanstaltningerne inden tiltrædelsesdatoen. Underretningen skal indeholde oplysninger om retsgrundlaget for hver enkelt foranstaltning. Eksisterende støtteforanstaltninger og projekter med henblik på at indføre støtte eller ændre eksisterende støtte, som Kommissionen er underrettet om inden tiltrædelsesdatoen, anses for meddelt på tiltrædelsesdatoen. Kommissionen offentliggør en oversigt over denne støtte.

⁴ EUT L 435 af 6.12.2021, s. 187.

⁵ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671.

Disse støtteforanstaltninger anses for at være eksisterende støtte, jf. artikel 108, stk. 1, i TEUF i tre år fra tiltrædelsesdatoen.

Montenegro skal om nødvendigt ændre disse støtteforanstaltninger med henblik på at efterleve de retningslinjer, der anvendes af Kommissionen, senest ved udgangen af det tredje år efter tiltrædelsesdatoen. Efter den dato skal enhver støtte, der er uforenelig med disse retningslinjer, anses for ny støtte.

BILAG []

Liste omhandlet i artikel [] i tiltrædelsesakten: overgangsforanstaltninger

[X.] LANDBRUG

32024R1143: **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1143** af 11. april 2024 om geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter samt garanterede traditionelle specialiteter og fakultative kvalitetsudtryk for landbrugsprodukter, om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2019/787 og (EU) 2019/1753 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1151/2012 (EUT L, 2024/1143, 23.4.2024)

I artikel 92 tilføjes følgende stykke:

- "3. I tilfælde af en ny tiltrædende medlemsstat ophører den nationale beskyttelse af geografiske betegnelser, der findes på datoen for dens tiltrædelse, den [ét år efter tiltrædelsesaktens ikrafttræden].

Indtil den dato, der er omhandlet i første afsnit, kan den nye tiltrædende medlemsstat uden at anvende denne forordnings artikel 10 indgive ansøgninger til Kommissionen om registrering af alle de geografiske betegnelser, der allerede er beskyttede i henhold til national ret.

Hvis en ansøgning som omhandlet i andet afsnit indgives til Kommissionen, ophører den nationale beskyttelse på den dato, hvor der træffes afgørelse om registrering i henhold til denne forordnings artikel 21. I tilfælde af afslag på ansøgningen om registrering fortsætter den nationale beskyttelse, indtil alle retsmidler er udtømt, hvis det er relevant.

Hvis et navn ved afslutningen af den proces, der er omhandlet i dette stykke, ikke registreres i henhold til denne forordning, er den pågældende medlemsstat eneansvarlig for konsekvenserne af en sådan national beskyttelse. Hvis det er relevant, efter at den nationale beskyttelse er ophørt, anmoder den pågældende medlemsstat uden ophold om annullering af registreringen af den tilsvarende geografiske betegnelse i det internationale bureaus internationale register."

32019R1753: **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1753** af 23. oktober 2019 om Unionens indsats efter tiltrædelsen af Genèveaftalen under Lissabonaftalen om oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser (EUT L 271 af 24.10.2019, s. 1)

Følgende artikel tilføjes:

"Artikel 11a

Overgangsbestemmelser for oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser med oprindelse i nye tiltrædende medlemsstater, der er medlemmer af Genèveaftalen

1. Medlemsstater, der er tiltrådt Unionen efter tiltrædelse af Genèveaftalen, udpeger Kommissionen eller Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret i deres respektive egenskab som den eneste kompetente myndighed omhandlet i Genèveaftalens artikel 3.
2. For så vidt angår hver oprindelsesbetegnelse eller geografisk betegnelse med oprindelse i en medlemsstat som omhandlet i stk. 1 og registreret i det internationale register vælger den pågældende medlemsstat for et produkt, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) 2024/1143 eller (EU) 2023/2411, men som ikke er beskyttet i henhold til disse forordninger, på grundlag af en anmodning fra en fysisk person eller juridisk person, jf. Genèveaftalens artikel 5, stk. 2, nr. ii), eller en beskyttet part som defineret i Genèveaftalens artikel 1, nr. xvii), eller på eget initiativ at anmode om enten

a) registrering af denne oprindelsesbetegnelse eller geografiske betegnelse i henhold til den pågældende forordning eller

b) annullering af registreringen af denne oprindelsesbetegnelse eller geografiske betegnelse i det internationale register.

Den pågældende medlemsstat giver Kommissionen meddelelse om det valg, der er omhandlet i første afsnit, og indgiver den respektive anmodning senest den [ét år efter tiltrædelsesaktens ikrafttræden].

I de situationer, der er omhandlet i første afsnit, litra a), skal ansøgningen om registrering vedrøre en beskyttet oprindelsesbetegnelse eller en beskyttet geografisk betegnelse, som er identisk med den oprindelsesbetegnelse eller geografiske betegnelse, der er registreret i det internationale register.

Hvis der ikke indgives en ansøgning om registrering inden for fristen, eller hvis ansøgningen om registrering i henhold til den gældende forordning afslås, og den administrative rekurs og de judicielle retsmidler i forbindelse hermed er udtømt, anmoder den pågældende medlemsstat uden ophold om annullering af registreringen af denne oprindelsesbetegnelse eller geografiske betegnelse i det internationale register."
